

Luonto tulee palvelutaloon!

Kaikilla on oikeus hyvään luontosuhteeseen

Joskus luontoon vievälle polulle on kaatunut suuri puu ja tarvitaan vinkkejä uudenlaisten luontopolkujen löytämiseen. Jos pappa ei jaksa enää pitkospuille, eikä mummo marjaan, on aika tuoda luonto heidän luokseen!

Tässä oppaassa ohjeistetaan, kuinka luontolähtöinen iltapäivä järjestetään palvelutalon asukkaille sisä- ja ulkotiloissa. Esimerkkinä käytetään Espoon ympäristöyhdistyksen vuonna 2014 käynnistämää vanhuksille suunnattua luontoaiheista iltapäivätapahtumaa. Luontolähtöinen iltapäivä on jatkumoa Pappa pitkospuille, mummo marjaan –teemalle.

Luontoiltapäivien materiaalit on koottu palvelutalo Hopeakuussa ja palvelutalo Hopeakotkassa pidetyistä tapahtumista.

Oppaan toteutti Fortumin tuella Suomen luonnonsuojeluliitto. Aineiston koostivat Pirjo Itkonen, Riku Cajander ja Anni Tarkiainen.

Luontoiltapäivän tavoitteena on muistella omaa elämää luontokokemusten kautta. Kasvit, eläimet, maisemat, tuoksut ja laulut omasta nuoruudesta ovat mieluisia muistelukohteita!

Miten luontoiltapäivään valmistaudutaan?

Sovitaan ajankohta:

Alku- tai loppukesällä.

Iltapäivällä palvelutalon asukkaiden aikatauluihin sopivana kellonaikana, esim. klo 13-16.

Valitaan luontoiltapäivän osuudet:

Sisätiloissa kuvallinen esitys ja keskustelua ryhmissä.

Ulkona palvelutalon lähipiirin luontoon tutustuminen, pienet luontoaskareet yhdessä tehden.

Mietitään osallistujat:

Palvelutalon asukkaat, myös liikuntarajoitteiset, dementoituneet, vuodepotilaat, itsenäisesti liikkuvat

Omaiset

Henkilökunta

Järjestävä taho

Espeen ympäristöyhdistyksestä on usein paikalla hallituksen jäseniä ja yhdistyksen vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneita ihmisiä, jotka ovat apuna vanhusten kanssa.

Kannattaa myös kysyä ikääntyneiden palveluihin suuntautuneita opiskelijoita avuksi!

Osallistujia voi olla yhteensä 40-70 henkilöä

Järjestetään tiedotus:

Johto ja henkilökunta tiedottaa sisäisesti

Laitetaan mainoksia palvelutaloon

- Mainoksia voi tehdä yhdessä asukkaiden kanssa etukäteen
- Mainosten tekemiseen voi pyytää avuksi lähialueen koululaisia tai luontokerholaisia – esimerkiksi kuvaamataidon tunnille aihe on kiva!

Luontoiltapäivä sisätiloissa

Luonnon juhlistaminen aloitetaan kokoontumalla yhteisiin ruokailutiloihin kakkukahvien merkeissä.

Järjestäjät esittäytyvät, pitävät lyhyen tervetulo puheen ja kertovat tapahtuman sisällöstä.

Lisäksi järjestäjät tuovat luettavaksi näytekappaleita Suomen Luonto – lehdestä: nämä ovat olleet hyvin suosittuja

Luonto tuodaan palvelutalon sisätiloihin tarinallisen kuvaesityksen avulla.

Tapahtumaan voi myös sisällyttää musiikkihetken osallistujille tutuista kappaleista. Esimerkiksi yhteislaulu pianon säestyksellä on ollut mieluista.

Tärkeintä on olla läsnä ja kuunnella tarinoita osallistujien elämästä ja heille rakkaista asioista.

Sisätiloissa pidettävän luontoiltapäivän kesto noin 1-1,5 tuntia osallistujien aktiivisuuden mukaan. Sen jälkeen siirrytään ulos palvelutalon pihapiiriin!

Osa osallistujista voi halutessaan siirtyä tämän osuuden jälkeen iltapäivälevolle.

Mikäli sää on huono ja rajoittaa siirtymistä ulkotiloihin, voi sisätiloissa pidettävää tapahtumaa jatkaa ryhmissä keskustellen.

Luontokirjailija Riku Cajander piti monipuolisen luontokuvaesityksen, jota hän kuljetti eteenpäin hyväntuulisilla kommenteillaan höystettynä.

Osallistujia kannustettiin osallistumaan tunnistamalla eläimiä, lintuja, hyönteisiä ja kasveja. Mukana voi olla myös kasvinäytteitä, joita saa koskea, tuoksutella ja ihastella.

Yleisö innostui jakamaan muistojaan kotitiloista ja siellä tehdyistä töistä. Moni osallistujista olikin itse kotoisin maaseudulta.

Ulkona pihapiirissä

Pihapiiriin ja lähialueelle siirrytään ryhmissä.

Ryhmät muodostetaan osallistujien liikuntakyvyn ja jaksamisen mukaan.

Kutakin ryhmää vetää järjestäjä, jolla on osaamista ja tietoa kasvillisuudesta, puista, eläimistä, hyönteisistä ja linnuista.

Ulkona ihastellaan luontoa ja tehdään pieniä luontotekoja.

Nautitaan ulkoilmasta yhdessä keskustellen.

Istutetaan perhosystävällisiä kasveja.

Ripustetaan linnunpönttöjä palvelutalon pihapiiriin.

”Linnunpöntöt ovat herättäneet paljon kiinnostusta! Osallistujat ovat innostuneina tulleet valitsemaan pönttöpuita ja kyselleet niihin mahdollisesti pesivistä linnuista.”

Ulkona pidettävän osuuden kesto on 1 - 1,5 tuntia sään ja osallistujien aktiivisuuden mukaan.

Ulkona liikuttiin yhdessä palvelutalon pihapiiriin ja lähialueen luontoon tutustuen.

Luontoon tutustumisessa käytettiin kaikkia aisteja! Yhdessä tuoksuteltiin ja kosketeltiin kasveja, istuttiin pihakeinussa ja puutarharyhmissä luonnonäänistä ja auringonpaisteesta nauttien.

Järjestäjien tehtävänä oli kuunnella osallistujia herkällä korvalla ja jutella juuri heille tärkeistä asioista.

Suomen luonnonsuojeluliitto

 fortum